

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 14 ianuarie 2016¹

Cauza C-511/14

**Pebros Servizi Srl
împotriva
Aston Martin Lagonda Ltd**

[cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna, Italia)]

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie civilă și comercială — Regulamentul (CE) nr. 805/2004 — Titlu executoriu european pentru creanțele necontestate — Eliberarea certificatului — Procedură administrativă sau jurisdicțională”

I – Introducere

1. Regulamentul (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate² contribuie la elaborarea unui spațiu judiciar european unificat în materie civilă și comercială. Acest regulament permite să nu se recurgă la procedura de exequatur pentru creanțele necontestate constatate printr-o hotărâre judecătorească și să fie înlocuită, în logica recunoașterii reciproce, cu un mecanism de certificare de către instanța de origine, care permite, în vederea executării, ca hotărârea judecătorească astfel certificată ca titlu executoriu european să fie tratată ca și cum ar fi fost pronunțată în statul membru în care se solicită executarea.

2. În cadrul acestei noi proceduri de certificare, Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna) a adresat o întrebare preliminară privind noțiunea „creanță necontestată” pentru a stabili dacă această noțiune trebuie interpretată printr-o trimitere la dreptul statelor membre sau, dimpotrivă, trebuie să primească o definiție autonomă în dreptul Uniunii.

3. Această instanță, prin hotărârea din 22 ianuarie 2014, care, întrucât nu a făcut obiectul unei acțiuni, a rămas definitivă, a obligat Aston Martin Lagonda Ltd împreună cu alte societăți la plata către Pebros Servizi Srl a unei anumite sume, la care se adaugă dobânzi legale, precum și a cheltuielilor de judecată.

4. Deși a fost informată și i s-a oferit posibilitatea de a participa la procedura inițiată împotriva sa, Aston Martin Lagonda Ltd nu s-a înfățișat, astfel încât procedura s-a desfășurat în absența acesteia.

¹ — Limba originală: franceza.

² — JO L 143, p. 15, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 3.

5. Întemeindu-se pe hotărârea respectivă, Pebros Servizi Srl a solicitat, la 14 octombrie 2014, eliberarea unui titlu executoriu european în temeiul Regulamentului nr. 805/2004, pentru a iniția procedura de executare care permite recuperarea creanței sale. Contestând aplicabilitatea acestui regulament întrucât, în dreptul italian, procedura în lipsă („in contumacia”) nu implică o mărturisire, Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazul unei hotărâri pronunțate în lipsă (în absență) împotriva unui pârât care nu s-a înfățișat/a lipsit, fără a exista însă nicio recunoaștere expresă a dreptului în litigiu de către pârâtul care nu s-a înfățișat/a lipsit, revine dreptului național sarcina de a stabili dacă o asemenea conduită procesuală are valoare de necontestare, în sensul Regulamentului [...] nr. 805/2004 [...], eventual, conform dreptului național, negând natura de creanță necontestată, sau o hotărâre pronunțată împotriva pârâtului care nu s-a înfățișat/a lipsit implică, prin însăși natura sa, în temeiul dreptului [Uniunii], o necontestare, care determină aplicarea Regulamentului [...] nr. 805/2004 independent de aprecierea instanței naționale?”.

6. Guvernul italian a invocat inadmisibilitatea acestei întrebări și a contestat calitatea de instanță, în sensul articolului 267 TFUE, a Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna). Conform acestui guvern, procedura urmată de instanța amintită atunci când este chemată să se pronunțe cu privire la o cerere de certificare a unei hotărâri judecătorești ca titlu executoriu european nu ar îndeplini criteriile obiective care permit calificarea acesteia drept exercitare a unei activități jurisdicționale și ar putea fi asimilată mai degrabă cu o procedură pur administrativă sau, la limită, cu o procedură judiciară grațioasă.

7. Curtea trebuie să răspundă, așadar, în prealabil la întrebarea dacă este competentă să statueze cu privire la cererea de decizie preliminară. Din moment ce este cert că Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna) constituie o instanță din punct de vedere organic, competența Curții depinde de aspectul dacă procedura de certificare trebuie considerată o procedură pur administrativă sau dacă aceasta prezintă, în plus, o nuanță jurisdicțională.

8. În prezentele concluzii, care se vor focaliza pe această problemă, vom susține că, atunci când este sesizată cu o cerere de eliberare a certificatului de titlu executoriu european, instanța de origine trebuie privită nu numai ca acționând în calitate de autoritate administrativă, fără a fi chemată să soluționeze un litigiu, ci și ca exercitând o funcție jurisdicțională, de unde vom deduce că Curtea este competentă să se pronunțe cu privire la prezenta cerere de decizie preliminară.

II – Aprecieră noastră

9. Instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale datorită căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele privind interpretarea dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiului pe care sunt chemate să îl soluționeze, procedura instituită la articolul 267 TFUE este, conform formulării consacrate, o procedură „de la instanță la instanță” care contribuie la elaborarea unei hotărâri în vederea asigurării aplicării uniforme a dreptului Uniunii. Astfel cum arată însuși textul articolului 267 TFUE, doar instanțele naționale sunt competente să sesizeze Curtea.

10. Pentru a aprecia dacă organul de trimitere are calitatea unei instanțe, Curtea a stabilit o metodă de identificare care se întemeiază pe luarea în considerare a unui ansamblu de elemente precum originea legală a organului, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, natura contradictorie a procedurii, aplicarea de către organul în cauză a normelor de drept, precum și independența acestuia³.

3 — A se vedea, cel mai recent, Hotărârea Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:664, punctul 17 și jurisprudența citată).

11. În plus, cererea de decizie preliminară trebuie să provină de la o instanță care, din punct de vedere funcțional, este sesizată cu un litigiu pe care are misiunea să îl soluționeze. Potrivit unei jurisprudențe constante, instanțele naționale au competența să sesizeze Curtea numai dacă există un litigiu pendent pe rolul lor și dacă sunt chemate să se pronunțe în cadrul unei proceduri destinate să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional⁴.

12. Inițiată prin Ordonanța Borker⁵, prin care Curtea a declarat că nu putea fi sesizată de un consilier din ordinul avocaților care se pronunță nu cu privire la un litigiu pe care ar avea în mod legal competența să îl soluționeze, ci cu privire la o cerere prin care se urmărește obținerea unei declarații referitoare la un diferend între un membru al baroului și instanțele din alt stat membru, această jurisprudență a fost confirmată în numeroase rânduri.

13. În Ordonanța Greis Unterweger⁶, Curtea a statuat că nu putea fi sesizată de o comisie consultativă pentru încălcările în materie monetară, care are ca misiune să emită avize în cadrul unei proceduri administrative, iar nu să soluționeze litigii⁷.

14. În continuare, în Hotărârea Job Centre⁸, Curtea a stabilit două linii directoare constante ale jurisprudenței sale.

15. Prima linie directoare se întemeiază, în conformitate cu deciziile pronunțate anterior, pe introducerea în definiția autonomă a noțiunii „instanță” în dreptul Uniunii a unui criteriu funcțional privind „natura activității exercitate de organul de trimitere”. În această hotărâre, Curtea s-a declarat astfel necompetentă să răspundă la întrebările preliminare adresate de o instanță italiană care se pronunță cu privire la o cerere de omologare a statutului unei societăți, arătând că instanța de trimitere, atunci când este chemată să se pronunțe cu privire la o astfel de cerere, „exercită o funcție nejurisdicțională care, pe de altă parte, în alte state membre este încredințată unor autorități administrative”⁹ și „acționează în calitate de autoritate administrativă, fără a fi chemată în același timp să soluționeze un litigiu”¹⁰. Prin urmare, noțiunea „instanță” este în mod intrinsec legată de existența unui litigiu, dat fiind că Curtea nu poate avea ca interlocutor decât o instanță care se pronunță în exercitarea activității sale jurisdicționale.

16. Cea de a doua linie directoare privește introducerea unei excepții atunci când a fost introdusă o acțiune împotriva deciziei pronunțate de instanța care exercită o funcție nejurisdicțională. Astfel, Curtea a arătat, după ce s-a declarat necompetentă să răspundă la întrebarea adresată de instanța sesizată cu cererea de omologare, că „[n]umai în cazul în care persoana abilitată prin legea națională să solicite omologarea introduce o acțiune împotriva unui refuz de omologare [...], se poate considera că instanța sesizată exercită [...] o funcție de natură jurisdicțională având ca obiect anularea unui act care afectează un drept al solicitantului”¹¹. Această excepție oferă în mod oportun posibilitatea de a reintroduce, în stadiul superior, o colaborare a Curții atunci când instanța națională se confruntă cu o problemă privind interpretarea dreptului Uniunii.

4 — A se vedea Ordonanțele Borker (138/80, EU:C:1980:162, punctul 4) și Greis Unterweger (318/85, EU:C:1986:106, punctul 4), Hotărârile Job Centre (C-111/94, EU:C:1995:340, punctul 9), Victoria Film (C-134/97, EU:C:1998:535, punctul 14), Salzmann (C-178/99, EU:C:2001:331, punctul 14), Lutz și alții (C-182/00, EU:C:2002:19, punctul 13), Standesamt Stadt Niebüll (C-96/04, EU:C:2006:254, punctul 13) și Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395, punctul 34), precum și Ordonanțele Amiraiké Berlin (C-497/08, EU:C:2010:5, punctul 17) și Bengtsson (C-344/09, EU:C:2011:174, punctul 18).

5 — 138/80, EU:C:1980:162.

6 — 318/85, EU:C:1986:106.

7 — Punctul 4.

8 — C-111/94, EU:C:1995:340.

9 — Punctul 11.

10 — *Idem*.

11 — *Idem*.

17. Astfel, în Hotărârea Roda Golf & Beach Resort¹², Curtea s-a declarat competentă să răspundă la întrebări preliminare privind domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 1348/2000¹³, întemeindu-se pe circumstanța că, spre deosebire de grefierul sesizat cu o cerere de notificare sau de comunicare în temeiul acestui regulament, care acționează în calitate de autoritate administrativă, fără a fi chemat în același timp să soluționeze un litigiu, instanța competentă să se pronunțe cu privire la acțiunea formulată împotriva refuzului acestui grefier de a proceda la notificarea sau comunicarea solicitată este sesizată cu un litigiu și exercită o funcție jurisdicțională¹⁴.

18. Acestor două linii directe rezultate din Hotărârea Job Centre¹⁵, jurisprudența recentă a Curții referitoare la interpretarea instrumentelor dreptului Uniunii adoptate în cadrul cooperării judiciare în materie civilă le-a adăugat o nouă linie directoare, marcată de o concepție largă a noțiunii „a pronunța o hotărâre”, în sensul articolului 267 al doilea paragraf TFUE. În Hotărârea Weryński¹⁶, referitoare la interpretarea Regulamentului (CE) nr. 1206/2001¹⁷, prin care se constată că o interpretare largă a acestei noțiuni „ar permite să se evite ca numeroase probleme procedurale [...] să nu poată face obiectul unei interpretări”¹⁸, Curtea a declarat că noțiunea menționată cuprinde „întregul proces de elaborare a hotărârii, inclusiv toate problemele legate de sarcina cheltuielilor de procedură”¹⁹.

19. În logica acestei jurisprudențe, în Hotărârea Fahrenbrock și alții²⁰, Curtea a confirmat că este competentă să se pronunțe asupra unei cereri de decizie preliminară privind interpretarea Regulamentului nr. 1393/2007²¹, care fusese adresată într-un stadiu deosebit de precoce al litigiului, înaintea comunicării către partea adversă a actului introductiv de instanță²².

20. După ce a admis competența sa în amonte litigiului, Curtea se confruntă în prezent cu o problemă care privește avalul acestuia, atunci când, hotărârea judecătorească fiind pronunțată, procedura de certificare ca titlu executoriu european trebuie finalizată pentru a permite circulația acestei hotărâri în spațiul judiciar european. Această procedură este o procedură administrativă sau jurisdicțională?

21. Înainte de a răspunde la această întrebare, trebuie să se observe, cu titlu introductiv, că procedura de certificare a unei hotărâri judecătorești ca titlu executoriu european trebuie, în opinia noastră, să primească în mod necesar o calificare autonomă în dreptul Uniunii, întrucât este vorba despre o procedură instituită prin dreptul menționat și care este proprie acestuia, chiar dacă Regulamentul nr. 805/2004 menține autonomia procedurală a statelor membre în ceea ce privește în special modalitățile de notificare și de comunicare a actelor.

22. Textul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 805/2004 nu permite soluționarea problemei, deoarece această dispoziție prevede că cererea de certificare se adresează instanței de origine, fără a preciza ce autoritate, în cadrul acestei instanțe, este competentă să o examineze.

12 — C-14/08, EU:C:2009:395.

13 — Regulamentul Consiliului din 29 mai 2000 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială (JO L 160, p. 37, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 161).

14 — Punctul 37 din această hotărâre.

15 — C-111/94, EU:C:1995:340.

16 — C-283/09, EU:C:2011:85.

17 — Regulamentul Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială (JO L 174, p.1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 138).

18 — Punctul 41 din această hotărâre.

19 — Punctul 42 din această hotărâre.

20 — C-226/13, C-245/13, C-247/13 și C-578/13, EU:C:2015:383.

21 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului (JO L 324, p. 79).

22 — Punctele 30 și 31 din această hotărâre.

23. Certificarea prezintă, mai întâi, un aspect administrativ foarte clar, întrucât aceasta constă în completarea rubricilor formularului care figurează în anexa I la Regulamentul nr. 805/2004, indicând în special statul membru de origine, denumirea instanței, cuantumul creanței, principalul și dobânzile, cuantumurile cheltuielilor de judecată etc. Prezintă totuși aceasta și un aspect jurisdicțional? Mai multe considerații ne par să pledeze în favoarea unui răspuns afirmativ.

24. Prima considerație se referă la poziția determinantă pe care procedura de certificare prevăzută în Regulamentul nr. 805/2004 o atribuie respectării garanțiilor minime de procedură care constituie o cerință fundamentală a acestui instrument.

25. Trebuie să se arate în această privință că definiția pe care articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 805/2004 o dă creanței necontestate permite să se acopere nu numai cazurile în care debitorul a recunoscut-o „în mod expres”, fie într-un act autentic, fie „acceptând-o sau recurgând la o tranzacție [...] în fața unei instanțe judecătorești”, ci și ipoteze în care se consideră că a recunoscut-o „în mod tacit”, fie că nu i s-a opus niciodată în cursul procedurii judiciare, fie că nu s-a prezentat sau nu a fost reprezentat în cadrul unei ședințe de judecată privind această creanță după ce a contestat-o inițial.

26. Ținând seama de pericolele pe care le conține această posibilitate de a face să vorbească tăcerea debitorului prin întoarcerea acesteia împotriva lui pentru a deduce de aici o formă de declarație, Regulamentul nr. 805/2004 impune respectarea unor garanții minime de procedură pentru a proteja dreptul la apărare. Aceste garanții privesc nu numai modalitățile de notificare sau de comunicare a actului introductiv de instanță, pe care acest regulament le împarte în două categorii principale, după cum acestea sunt însoțite sau nu sunt însoțite de dovada primirii actului respectiv de către debitor, ci și conținutul informativ al acestui act, fiind necesar ca debitorul să fie informat cu privire la creanță, precum și cu privire la procedura care trebuie urmată pentru a o contesta.

27. Deși nerespectarea acestor norme standard de procedură interzice, în principiu, certificarea hotărârii ca titlu executoriu european, Regulamentul nr. 805/2004 prevede mijloace de remediere atunci când notificarea sau comunicarea hotărârii judecătorești a fost efectuată cu respectarea normelor menționate, iar debitorul, deși a avut posibilitatea de a contesta această decizie printr-o acțiune care prevede o reexaminare completă și a fost informat în mod corespunzător cu privire la această posibilitate, nu a exercitat o acțiune²³. De asemenea, nerespectarea standardelor minime poate fi remediată atunci când comportamentul debitorului în cursul procedurii judiciare dovedește că a primit personal actul înainte de a fi notificat sau comunicat în timp util pentru a-și putea pregăti apărarea²⁴.

28. În sfârșit, chiar dacă debitorul a fost informat cu privire la procedura intentată împotriva sa printr-un act introductiv de instanță notificat sau comunicat potrivit standardelor minime enunțate la articolele 13-17 din Regulamentul nr. 805/2004, articolul 19 alineatul (1) din acesta prevede că, în ipotezele vizate la literele (a) și (b), o hotărâre judecătorească poate fi certificată ca titlu executoriu european numai în cazul în care debitorul are dreptul, în temeiul legislației statului membru de origine, de a solicita o revizuire a hotărârii în cauză.

29. Indiferent dacă se efectuează în stadiul inițial al controlului respectării standardelor minime sau în cel ulterior al verificării condițiilor necesare pentru remedierea nerespectării lor, Regulamentul nr. 805/2004 impune, așadar, o serie de verificări care privesc în special modalitățile de notificare sau de comunicare a actului introductiv de instanță sau a hotărârii judecătorești, aprecierea comportamentului debitorului în cursul procedurii și gradul său de informare în ceea ce privește posibilitatea și condițiile unei acțiuni. Instanța de origine trebuie să efectueze în cele din urmă o examinare, cu caracter jurisdicțional, referitoare la regularitatea procedurii judiciare anterioare,

23 — Articolul 18 alineatul (1) din acest regulament.

24 — Articolul 18 alineatul (2) din acest regulament.

neregularitatea acesteia fiind de natură să lezeze drepturile pârâtului. Controlul pe care aceasta trebuie să îl efectueze în stadiul certificării nu este, în final, de o natură diferită de cea a verificărilor cu caracter jurisdicțional pe care este chemată să le efectueze înainte de a pronunța hotărârea, în special pentru a verifica, în aplicarea normelor din dreptul său național în conformitate cu principiul autonomiei procedurale, în cazul în care actul introductiv de instanță a fost adus în mod legal la cunoștința debitorului.

30. În plus, la acest control care privește procedura judiciară din statul membru de origine, Regulamentul nr. 805/2004 adaugă un control referitor la natura creanței, în scopul de a verifica dacă aceasta se încadrează în domeniul de aplicare al regulamentul menționat, la caracterul necontestat al acesteia, la competența instanței de origine²⁵, la caracterul executoriu al hotărârii judecătorești și, dacă este cazul, la domiciliul debitorului²⁶. În definitiv, certificarea implică o serie de verificări aprofundate care țin de o veritabilă examinare jurisdicțională.

31. O a doua considerație privește imposibilitatea de a formula o acțiune împotriva eliberării unui certificat de titlu executoriu european. Întrucât mecanismul normal al căilor de atac nu poate permite Curții să fie sesizată ulterior de o instanță care se pronunță în exercitarea funcțiilor sale jurisdicționale, lipsa recunoașterii calificării drept activitate jurisdicțională ar avea drept efect privarea Curții de posibilitatea de a se pronunța cu privire la interpretarea Regulamentului nr. 805/2004 sau cel puțin de a-și întârzia și de a-și complica intervenția.

32. O a treia considerație trimite la accețiunea largă care este conferită în mod tradițional de jurisprudență noțiunii „procedură destinată să se finalizeze printr-o decizie cu caracter jurisdicțional”. Deși procedura de certificare intervine după ce litigiul a fost soluționat prin hotărârea judecătorească ce pune capăt procesului în fața instanței de origine, nu este mai puțin adevărat că, în lipsa certificării, această decizie nu și-a dezvoltat încă toate potențialitățile, dat fiind că nu are încă aptitudinea de a circula liber în spațiul judiciar european. În această logică, procedura de certificare este, mai mult decât o etapă distinctă a procedurii judiciare anterioare, etapa ultimă a acesteia, necesară pentru definitivarea hotărârii judecătorești ca titlu executoriu european.

33. Prin urmare, propunem Curții să consacre o soluție care de altfel a fost reținută prin Hotărârea *Imtech Marine Belgium*²⁷, pronunțată la 17 decembrie 2015. Sesizată tocmai cu aspectul dacă articolul 6 din Regulamentul nr. 805/2004 trebuie interpretat în sensul că certificarea ca titlu executoriu european este un act cu caracter jurisdicțional și deci rezervat instanței, Curtea a declarat astfel că această certificare „trebuie să fie rezervată instanței”²⁸, întrucât „impune o examinare jurisdicțională a condițiilor prevăzute de Regulamentul nr. 805/2004”²⁹.

III – Concluzie

34. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să se declare competentă să se pronunțe cu privire la cererea de decizie preliminară adresată de Tribunale di Bologna (Tribunalul din Bologna).

25 — Articolul 6 alineatul (1) litera (b) din acest regulament.

26 — Articolul 6 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 805/2004.

27 — C-300/14, EU:C:2015:825.

28 — Punctul 50.

29 — Punctul 46.